

Den hellige Clemens's Legende.

Ved Adjunkt **D. H. Wulff.**

I Ny kirkehistoriske Samlinger I, 186 ff. har J. F. Fenger ved at fremdrage nogle Minder om St. Clemens, til hvem Aarhus Domkirke var indviet, anført et Par Træk af hans Legende, hvortil hine Minder knytte sig, uden forøvrigt at meddele mere af Legenden, der dog kan være mærkelig nok. Det træffer sig imidlertid, at man i nogle Optegnelser, der ogsaa dreje sig om Aarhus Domkirke, har denne Legende berettet temmelig fuldstændig og i en Form, der i det hele slutter sig nær til den, hvori den ogsaa andensteds meddeles, og derfor vel tør antages for i det væsentlige at gjengive den saaledes, som den efterhaanden havde uddannet sig i den katholske Tid.

I Aalborg Stiftsbibliothek opbevares et Manuskript med den Titel: *Inscriptiones Aarhusienses*, samlede i Aarhus Domkirke af Johannes Wulfgang Rhumann, Sognepræst til Domkirken, nedskrevne med egen Haand, 1666. 4to, et Haandskrift, der i meget har Lighed med vedkommende Partier i Pontoppidans *Marmora Danica* (1739-41), og som derfor synes enten at have ligget til Grund for disse Optegnelser eller at være udsprunget af en for begge fælles Kilde. Dette Manuskript indledes med en senere tilføjet Beretning af den hellige Clemens's Legende, som meddeles strax nedenfor, hvortil saa siden skal knyttes nogle Be-

mærkninger om, i hvad Forhold den staar til det forn-svenske Legendariums Fremstilling og til Frømstillingen i Jacobi a Voragine's Legenda aurea.

S. Clementis Pave og Martyris Historia.

S. Clemens var født til Rom af adelig Stamme. Hans Fader hed Faustinianus og hans Moder Macidiana. De havde 3 Sønner, den ene hed Clemens, den anden Faustinus og den tredie Faustus. Nu var Moderen en dejlig Frue; derfor fik hendes Mands Broder en utilbørlig Kjærlighed til hende og bad hende etc. Dog vilde hun det ingenlunde; men det var hende en stor Pine, at han hende dermed saa meget overilede, og vilde derfor hellere skaffe sig ud af Vejen fra ham, indtil saa længe at ham den uordentlige Kjærlighed forgik. Optænkte saa en Løgn og sagde til sin Mand: »Kjære Herre! Jeg er saare bedrøvet; thi mig tyktes udi en Drøm, at en Røst sagde til mig: Du skal drage af Staden med dine tvende Børn Faustino og Fausto og fare saa længe udi fremmede Lande, indtil jeg beder dig komme igjen. Gjør du det ikke, da maa du og dine Sønner dø. Derfor beder jeg eder, kjære Herre, at I giver mig Orlov at fare hen«. Derudover blev hendes Herre ganske forskrækket og bad hende at fare hen over Havet til den Stad Athenen. Som hun nu fik en bekvemmelig Skibsfart, tog hun bort med sine forbenævnte tvende Sønner og bad Clemens, at han skulde blive hos sin Fader. Da var Clemens 5 Aar gammel.

Som de nu vare komne paa Vandet, kom der et stort Uvejr paa dem og stødte Skibet, saa at det gik udi Stykker og meget af indhavende Folk druknede; men hun ved Guds Bistand blev ved Livet; thi Vandet bar hende op. Men som hun saa sig om efter sine Sønner og blev dem ingensteds var, da blev hun saare bange og vred begge sine Hænder udaf stor Drøvelse. Folket, som beholdet var, trøstede hende, og iblandt andre sagde en ung Frue

til hende: »Giv eder tilfreds; thi vi maa her lide for det evige Livs Skyld. Jeg havde en Mand, som elskede mig meget og jeg ham igjen. Han druknede paa Havet. Det gjorde mig vel saa ondt, at jeg vil aldrig gifte mig mere, men hjælpe mig ved mine Hænders Arbejde«. Saa tog den unge Frue Macidianam med sig, og de arbejdede begge med deres Hænder for deres Livs Næring at erlange.

Som nu nogle Aar vare forløbne, sendte Macidianæ Herre Faustinianus mange Bud ud at erfare om hende og Børnene og om deres Lejlighed, men saa ingen igjen udaf dem. Han sendte atter flere Bud ud, som bleve længe borte, og der de kom tilbage igjen, sagde de: »Ingen véd enten af Fruen eller Børnene at sige«. Det gik ham saa haardt til Hjærtet, at han endelig selv vilde opsøge dem; fik saa sine Venner sin Søn og alt sit Gods under Haand, bedende, at de vilde lade sig alt være angelegen, og begav sig saa paa Rejsen. Saa strax som han kom paa Havet, kom ham i lige Maade en stor Storm paa og drev Skibet saa langt bort, at han kom ikke heller tilbage igjen.

Nu var Clemens vel 20 Aar gammel og spurgte intet enten til Fader eller Moder eller til sine Brødre. Han var og endnu en Hedning, ligesom og hans Forældre og Brødre, og var en Mester udi den hedenske Filosofi; dog lærte og profiterede han, at Sjælene vare udødelige.

Imidlertid kom Barnabas til Rom og prædikede den kristelige Tro. Da sagde Clemens spottelig til ham: »Est du en Mester, da sig mig, hvorfor en Myg har 6 Fødder og 2 Vinger, hvormed den flyver langt, og er dog ikkun et lidet og let Kreatur; men det store, tykke og tunge Elefantdyr har ikkun 4 Ben og ingen Vinger«. Derpaa svarede Barnabas: »Det er billigt, at I ikke ere vise, I, som ikke have den rette Tro til Gud, som med fuld Almægtighed formaar alle Ting og har skikket Kreaturerne efter sin Villie. Kjende I Kreaturerne ret, da kjende I vel ogsaa Kreaturernes Skaber, og kjende I Kreaturernes

Skaber, da kjende I ogsaa Kreaturerne«; fortalte ham derhos saa meget om den kristelige Tro, at han omvendte sig til Gud, forlod det verdslige Gods og den hedenske Kunst og kom til Apostelen Peder og blev hans Discipel. Peder spurgte ham: »Hvad Tro have dine Venner«? Clemens svarede: »Mine Forældre og mine Brødre ere druknede udi Havet, og jeg tror, at de ere døde«. Det var St. Peder ganske ukjært.

Nu havde Simon Magus tvende Disciple, som hed Aquila og Niceta. Disse fornumme, at deres Mester var en Troldkarl, og vilde derfor ikke længere blive hos ham, men kom til St. Peder og St. Clemens for deres Prædikeners Skyld og kom med dem af Guds Beskikkelse til den Ø [Aradum]¹⁾, som Macidiana var. Som der paa Øen gik et stort Ry af St. Peder, kom hun en Dag ved forefaldende Lejlighed udi Tale med ham og klagede ham sin haarde Skæbne og fortalte ham baade om sin Herre og sine tvende Sønner. Da formærkede St. Peder vel udaf hendes Tale, at hun var St. Clementis Moder, og sagde til hende: »Jeg har uden Tvivl din Søn Clementem hos mig, og han er udi et Skib; men forhast dig ikke at entfange ham, saa vil jeg bringe dig udi Skibet til ham«. Det lovede hun ham, men holdt det ikke; thi der hun blev ført udi Skibet og kjendte sin Søn Clementem, faldt hun ham strax med Glæde om Halsen. Han slog hende fra sig og sagde: »Hvo har ført denne galne Kvinde til mig«? Men St. Peder sagde: »Stød ikke din Moder«. Strax kjendte han hende, og de græd begge af Glæde, og St. Peder gjorde hende sund; thi hun havde udaf Drøvelse for sine tvende Sønner bidt sine Hænder lamme paa sig, at hun nu paa Sidkasten²⁾ ikke kunde arbejde, men maatte tigge. Derefter sagde hun: »Kjære Søn! Hvorledes gaar det din Fader«? Han sagde: »Jeg tror, at han er død«, hvorud-

¹⁾ Siden tilføjet i Randen.

²⁾ paa det sidste, endelig. Vid. Selsk. Ordbog.

over hun sukkede af stor Bedrøvelse. Og strax paa Timen kom dertil forberørte Aquila og Niceta og forundrede dem, hvad den Kvinde talte med St. Peder. Da sagde St. Clemens: »Jeg har fundet min kjære Moder«, og St. Peder fortalte dem alle Ting om hende, og hvorledes hun havde forloret sine Sønner Faustinum og Faustum. Da bleve de ganske glade og sagde: »Vi ere de samme to Sønner«. Moderen sagde med stor Glæde: »hvorledes kom I ud af det sønderlagne Skib«? De sagde: »Vi sad paa et Skibsbord, det flød med os til Land; saa omskiftede vi vore Navne, og en rig Frue købte os og holdt os for sine egne Børn. Siden bleve vi Simonis den Troldkarls Disciple en ganske rum Tid; men der vi fornumme, at han var en Kogler, da kom vi til St. Peder og hans Disciple«. Da faldt de alle ned og takkede Gud.

I det kom der en gammel Mand gaaende og sagde: »Hvorfor bede I? I bede forgjæves; thi I kalde paa Gud, at han skal hjælpe eder, og det er intet; thi ingen har mere Lykke, end ham er beskaaret«. St. Clemens saa ham an og tænkte, hvor han havde set ham før. Men St. Peder og hans Disciple disputerede med ham og sagde: »Gud har givet os sit Ord, derefter skulle vi rette os etc.«, og udi Diskursen begav det sig, at Aquila kaldte den gamle Mand Fader, hvorfor hans Broder Niceta straffede ham og sagde til den gamle Mand: »Tag det ikke til Mistykke, Fader, at jeg straffede min Broder, fordi han kaldte dig Fader; thi vi skal ingen kalde Fader, som ikke er udaf vores Tro«. Derad lo St. Peder og sagde: »Du har straffet din Broder, fordi han kaldte den gamle Mand Fader, og du har selv kaldet ham Fader«. Han sagde: »Da har jeg gjort det uvitterligt«. Da sagde den gamle Mand: »Jeg kan det ikke lade, jeg maa tro, at der er en lyksalig og en ulyksalig Tid. Det har jeg fornummet; thi jeg var en rig Mand til Rom og havde Hustru og Børn; hun drog fra mig med tvende Børn over Havet og døde. Var det ikke en meget ulyksalig Tid? Havde det ikke

sket, da havde det været for mig en lyksalig Tid«. Her hørte de 3 Brødre vel, at det var deres Fader, og vilde strax faldet ham om Halsen; men St. Peder nikkede ad dem hemmelig og sagde til den gamle Mand: »Dersom jeg lader dig se din Frue og dine Børn, vil du da overgive den falske Tro, som du har«? Han sagde: »Lige saa lidt som du kan vise mig min Frue, lige saa lidt kan jeg overgive min Vantro, som jeg udi denne ulyksalige Tid har annammet«. St. Peder sagde: »Skylden er ikke hos Tiden; men du est bedragen. Se nu, hvor Gud har opfødt dine Børn! Se, disse ere Clemens, Faustinus og Faustus«. Da blev han glad og sagde: »Véd ingen, hvor min Hustru er«? Hun kom strax frem og sagde: »Ak, lad mig se min kjæreste Mand«, og der entfangede de hverandre med stor Glæde. Strax blev han til den kristelige Tro omvendt og fulgte St. Peder efter.

Da dette med andet mere var der passeret, rejste St. Peder fra Øen til Rom igjen og tog Clementem og hans Forældre og Brødre med sig, og som han vel vidste, at Døden var ham for Haanden, da gjorde han Clementem til Pave i sin Sted, at han Kristenheden skulde forestaa. Og efter St. Peders Død besad han den pavelige Stol et Aar efter ham og vilde ikke lade sig kalde Pave, at det skulde ikke blive til en Sædvane, at Paverne før deres Død skulde gjøre deres Venner til Paver; dog vilde Folket endelig, at han skulde være Pave.

Han levede med saa stor Hellighed udi sit Embede, at baade Kristne og Hedninger og Jøder havde ham kjær og vilde gjerne høre hans Prædikener. Han gjorde ogsaa mange mærkelige Mirakler, hvorom findes meget antegnet. Derefter satte den romerske Kejser, som var hedensk og afgudisk, efter ham og forjagede ham med mange Kristne til en Ø, hvor den Stad Tersona er. Der gjorde han udi lige Maade store Mirakler og døbte 500 Mennesker, som nedbrød deres afgudiske Templer og opbyggede mange andre igjen Gud til Ære.

Tre Aar derefter sendte Trajanus, Kejser til Rom, en Hertug ud, der skulde aflive alle dem, der troede paa Kristum og ham bekjendte. Han lod fange St. Clementem, lod en Sten binde om hans Hals og lod ham føre dybt ud paa Havet med et Skib og druknede ham.

Som hans Disciple efter hans Død søgte efter hans Legeme, da skilte Havet sig ad paa den Sted, at de fandt en dejlig slet Sand og en Kirke af Marmorsten, som Englene havde bygget over ham; der laa hans Legeme udi en skøn Kiste. Og som en af dem vilde løse Stenen fra hans Hals, da skete en Røst, at de skulde lade hans Legeme blive udi den Positur, som Gud og de hellige Engle havde lavet det. Siden skilte Vandet sig ad hvert Aar om St. Clements Fest¹⁾, at der var tørt udi syv Dage, at Folket kunde gaa til hans Kirke at ære Gud og denne hans Helgen.

Lang Tid derefter, der de Kristne vare udryddede, og Hedningerne vare komne udi deres Sted, da fandtes ikke mere enten Kirken eller Tilgangen dertil; men en Præst, som havde læst St. Clementis Legende og hed Philosophus, kom til Tersona og bad Gud med stor Andagt, at St. Clementis Legeme maatte ham vises, hvilken Gud bønørte, at han fandt Legemet og Stenen, som var bunden om Halsen, og førte det til Rom, hvor der skete strax store Jertegn dermed.

St. Clemens dyrkes udi Pavedømmet af søfarende Folk, og ere hans hellige Ben udaf den romerske Cathedra siden bevilgede at maatte nedsættes som en stor Helligdom udi Kirken ved denne bekvemmelige Søstad Aarhus, hvor den fornemmeste Kirke er St. Clements, og findes hans Effigies her paa Altertavlen som den, der er secundum istius ætatis constitutionem hujus ecclesiæ cathedralis patronus. Desligeste findes paa Kalken, som vi bruge sub communicatione, under hans Corpus, som hviler paa et Anker, disse Ord: S. CLEMENS PAPA ET MARTYR.

¹⁾ Den 23de November.

Item er affigureret paa Altertavlen her ibid., hvorledes Englene lægge ham udi Kisten.

Conscripta anno 1668 idib. Novembr.

Paa et andet Sted i samme Bog findes en kortere Beretning med Rhumanns Haand om St. Clemens, som i det hele synes at være et Udtog af foranstaaende, men dog har enkelte særegne Træk, der her skulle meddeles for en Fuldstændigheds Skyld. Efter at der er fortalt, at han gjorde mange mærkelige Mirakler, tilføjes der: »Særdeles der han kom til et Sted en Gang, hvor der var stor Mangel for Vand, skal der være set for ham et Lam staaende paa en Klippe og viste ham, hvor han skulde grave udi Klippen, hvor der skulde opspringe en Kilde, og den haarde Klippe skal ipso orante givet Vand, hvilket saaledes har været troet paa de Tider, at han udi Capituli sigillo er indgravet siddende paa sine Knæ med opløftede Hænder«. Og siden, da hans Død omtales, hedder det: »De lod binde et Anker om hans Hals og kastede ham fra Borde; der er saaledes paa vor Altertavle afmalt et Skib, hvor han kastes fra Borde med Ankeret om Halsen; selv staar han udi pavelig Habit udhugget paa Alteret med Ankeret om Haanden. Videre findes afmalt paa samme vores Altertavle tvende Engle, der begrave ham med Ankeret om Halsen udi en Kirke, og mange Halte og Krøblinge staa derom og kaste Krykkerne og gaa derfra«, og ligeledes, at hans Disciple, da de efter hans Død søgte efter hans Legeme og Havet havde skilt sig ad, havde fundet »en dejlig Mand med et Anker om Halsen«, og at, da en af hans Disciple vilde løse Ankeret fra hans Hals, skal være hørt en Røst o. s. v. Og sluttelig tilføjes: »Særdeles skal Skibsfolk have befundet, at han udi Havsnød formaar meget, hvorfor han er dyrket udi Pavedømmet af søfarende Folk, som have ofret til ham, naar de gik til Skibs. Hans Ben er omsider bevilget af den romerske Kirke for søfarende Folks Skyld at maatte nedsættes i en

By, som laa ved en bekvemmelig Søhavn, hvor der skal bygges en herlig Kirke og kaldes efter hans Navn. Da nu saa er, han er nedsat her udi Aarhus, da skal hans Lig være som det første saa og det fornemste, her ligger begravet udi Domkirken.»

Fremdeles læses etsteds i Bogen følgende om denne Helgen: »Ellers, ut testis est historia, skal her udi Aarhus Domkirke ligge begravnen Sanct Clemens Papa, ita jubente Papa Innocentio, regnante in Dania Canuto tertio, at St. Clements Lig skulde tages af Trækirken, det laa udi, og med Process lægges udi Domkirken, som blev kaldet St. Clement Martyr og Pave til Ære St. Clements Kirke, ut supra dictum; men hvor hans Begravelsessted er, vides ikke«¹⁾.

Ovenstaaende Beretning med de senere Tilføjelser stemmer i det hele overens med Fremstillingen af samme Legende i »Ett forn-svenskt legendarium« S. 346 ff., meddelt i Svenska fornskrift-sällskapetets samlingar IV D., kun at denne er endnu udførligere ved Medtagelsen af et Par Episoder, som mangle ovenfor, og lidt afvigende i nogle mindre betydelige Enkeltheder. Hvor der saaledes tales om, at Clemens bliver Pave i Rom, hedder det i det svenske Legendarium: Sankt Petrus beskikkede Clemens til Pave i Rom i sine Levedage. Saaledes skriver Clemens til Jacobus Alphei Søn: Den Tid Sankt Petrus vidste, at Gud vilde kalde ham herfra, tog han mig ved den højre Haand i Kirken for det kristne Folk og sagde til dem: Denne Clemens overdrager jeg den romerske Stav og Stol efter mig, som har mig længe fulgt. Da jeg faldt ham til Fode og sagde, at jeg var uværdig til den Hæder og Magt, svarede Sankt Peder mig, at jeg ikke skulde undslaa mig, Gud havde givet mig den Naade at blive til Gavn for mange. — Linus og Cletus, som skrives at have været Paver for Clemens, de kaldes og skrives af den Grund Paver, at Petrus gav dem

¹⁾ Jvfr. Hertel, Aarhus Domkirke. 1 Afd. 2 H. 39 Kap.

fuld Biskopsmagt og Sjælerøgt i hine Dage sig til Lise, fordi han ej selv vilde mere end prædike og tjene Gud Dag og Nat med gudelige Bønner; altsaa vare de som Cardinaler, men Clemens var sandelig den næste Pave efter Sankt Petrus. Clemens var en vis Mand og dydefuld, kjær og affholdt baade af Jøder og Hedninger og især af de Kristne. Han lod skrive sig alle de fattige Folks Navne i hver Stad og Land omkring og lod intet kristent Folk gaa om Brød, men fødte og klædte dem med Kirkens Almisser. Han bragte meget Folk til Kristendommen og gjorde med Guds Naade Domicilla, Kejser Domitiani Søster, til Kristen; ligeledes ogsaa Theodora, den rigeste Kone i Rom, gift med Sisinnus, en af de første i Kongens Raad. Men Sisinnus gik, skjønt Hedning, til den kristne Kirke og vilde vide, hvad Theodora gjorde der daglig, og kom derhen, da Clemens sagde Tiderne, og i samme Stund blev Sisinnus baade blind og døv, da det kristne Folk raabte Amen. Sisinnus bød sine Svende at udlede ham, døv og blind som han var; Svendene ledte ham længe omkring inde i Kirken, og ingen af dem saa eller fandt Kirkens Dør eller kom ud. Theodora spurgte Svendene, hvad sligt betød, og de sagde, at deres Herre var bleven baade blind og døv for hans Nyfigenheds Skyld, da han vilde se og høre lønlig Gudstjenesten, hvad der ej tilkom ham som Hedning. Theodora bad da vor Herre, at de maatte komme ud, og strax fandt Svendene Kirkedøren og ledte deres Herre hjem blind og døv. Theodora siger til Clemens, hvorledes det er tilgaaet, og beder ham møde hende hjemme hos Sisinnus. Clemens kommer og beder til Gud, indtil han giver Sisinnus Syn og Øren vel hørende. Sisinnus fik da at se Clemens og bød sine Svende binde ham og drage ham til Døren og sagde, at han var en Kogler, der havde gjort ham blind. Svendene vilde gjøre deres Herres Bud; men da de troede sig at drage Clemens bunden, da drog de Stokke og Stene, og det syntes og Sisinnus som hans Svende, at de drog Clemens og hans Klærke. Clemens

taler da til Sisinnus: »Du lader gjøre ilde ved dine Guder; de ere Stokke og Stene, og dem drage dine Svende«, og han lod dem drage, medens det lystede dem, og gik hjem til sit Hus og bad Theodora bede til Gud inderlig og idelig for sin Husbonde, til Gud gav ham sin Naade. Sankt Petrus viste sig for Theodora, der hun var i Bønnen for sin Husbonde, og sagde til hende: Frelst og reddet bliver din Husbonde for dine Bønner, som min kjære Broder Paulus skrev fordum, at kristen Kvinde hjælper hedensk Mand. I samme Stund efter dette Syn og Samtale kom til hende Bud fra hendes Husbonde at bede for ham og lade Clemens komme til ham med Guds Fred. Clemens kom og kristnede ham og med ham hans Folk og Tyende tre hundrede og tretten med denne Sisinnus, og ved hans Raad og Exempel brøgte Clemens mangen velbaaren Herre over til Kristendommen af de første i Kejserens Gaard«.

»Men en Gang ved St. Clemens's Højtid hen imod den Tid, da den endtes, kom Søen igjen rindende saa strid, at enhver flyttede, som han kunde bedst, undtagen en stakkels Kvinde, der for sin pludselige Angst glemte at bære sit Barn med sig, indtil at hun kom med det andet Folk til Land. Da græd hun og lod ilde, fordi Søen da gik helt over alle Vegne ind til Land. Hun sad længe ved Stranden grædende og ventede forgjæves, at Liget skulde flyde til Land. Endelig gik hun hjem og levede det Aar med stor Sorg og svar Angst. Næste Aar fo'r hun atter, som Skik var, og kom før det andet Folk for at søge at finde noget af sit Barns Ben. Efter at hun havde ligget en Stund i Bøn foran St. Clemens's Skrin, saa hun sin Søn leve og sove paa samme Sted, hvor hun skiltes fra ham. Og hun løftede ham op og vækkede ham, saa at alt Folk saa det og lovede Gud og St. Clemens. Moderen spurgte Sønnen, hvor han havde været; men han svarede, han vidste det ikke, han troede ikke, det havde varet mere end en Nat, og han havde sovet meget sødelig.

Spørges der endelig om, i hvad Forhold vor danske Fremstilling af Legenden staar til Beretningen i Jacobi a Voragine's *Legenda aurea*, da viser det sig let, at om den end ikke er ordret Oversættelse deraf, maa den dog betragtes som en temmelig tro Gjengivelse, der i det hele holder sig nær dertil, kun at ogsaa her den latinske Text (foruden at den naturligvis mangler Slutningsmeddelelsen om Overførelsen af St. Clemens's Ben til Aarhus Domkirke) er meget udførligere, idet den ikke blot indeholder ovenstaaende Tilføjelser efter det svenske *Legendarium*, men tillige endnu et Par mindre væsentlige Træk, der dog ikke angaa St. Clemens selv. Saaledes fortælles der et Sted følgende:

En Gang kom der Bud, at Faustinianus's Venner Apio og Ambio vare komne tillige med Simon Magus. Glad over deres Ankomst gik Faustinianus hen for at besøge dem; men se, da kom der et Bud, som meldte, at Kejserens Tjener var kommen til Antiochia for at opsøge alle Troldmænd og straffe dem med Døden. Da drog Simon Magus af Had til Sønnerne, der havde forladt ham, et udtrykt Billede af sit Ansigt over Faustinianus, saa at han ikke ansaas for Faustinianus, men af alle for Simon. Men dette gjorde han, for at han i hans Sted skulde blive grebet og dræbt af Kejserens Tjenere. Men selv drog Simon bort fra hine Egne. Da Faustinianus siden var vendt tilbage til Peter og sine Sønner, blev disse forfærdede ved at se Simons Ansigt, men høre deres Faders Røst; kun Peder alene saa hans sande Ansigt, og da hans Sønner og Hustru flygtede for ham og forbandede ham, sagde han til dem: «Hvorfor forbande I og flygte for eders Fader?» De svarede, at de flygtede for ham, fordi han bar Simon Magus's Ansigt. Thi Simon havde lavet en Salve og overgnedet hans Ansigt dermed og ved Trolddomskunst trykket sit eget Billede paa det. Men han selv klagede sig og sagde: Hvad er hændet mig Stakket, at jeg paa een Dag er blevet gjenkjendt af min Hustru og mine Børn

og dog ikke kan glæde mig med dem?» Og hans Hustru slog sit Haar ud og græd saare meget tillige med sine Sønner. Men medens Simon Magus endnu var i Antiochia, havde han bagtalt Peter meget og kaldt ham en ondskabsfuld Trolldkarl og Morder og havde endelig i den Grad ophidset Folket imod ham, at det ivrig søgte efter ham for at sønderrive hans Kjød med Tænderne. Altsaa sagde Peter til Faustinianus: »Siden du synes at være Simon Magus, gaa da til Antiochia og undskyld mig for hele Folket og tag det, som Simon har sagt om mig, tilbage i hans Skikkelse. Derpaa vil jeg komme til Antiochia og tage dette fremmede Ansigt af dig og give dig dit eget igjen i alles Paasyn«. (Dog er dette paa ingen Maade troligt, at den hellige Peter skulde have befalet ham at lyve, da Gud ikke trænger til vor Løgn. Derfor er Clemens's Rejseberetning, hvori dette er fortalt, en apokryf Bog og bør ikke, som nogle gjøre det, følges i saadant. Dog kan der siges, at Peter, naar hans Ord overvejes rigtig, ikke har sagt til ham, at han skulde sige, at han var Simon Magus, men at han skulde vise Folket det over hans Ansigt dragne Billede og i Simons Skikkelse anbefale Peter og tilbagekalde det onde, han havde sagt om ham. Og hin sagde, at han var Simon, ikke just i Virkeligheden, men kun tilsyneladende, hvorfor ogsaa hvad Faustinianus siden sagde: Jeg Simon o. s. v., bør opfattes saaledes: »Saa vidt det ydre angaar, synes jeg at være Simon«.)

Faustinianus, Clemens's Fader, gik altsaa til Antiochia, sammenkaldte der Folket og sagde: »Jeg Simon forkynder eder og tilstaar, at jeg har opdigtet alt om Peter; thi han er ingenlunde en Forfører eller Trolldkarl, men sendt til Verdens Frelse. Derfor, dersom jeg i Fremtiden skulde sige noget imod ham, da skal I bortstøde mig som en Forfører og slet Mand; thi nu føler jeg Anger, fordi jeg indser, at jeg har talet ilde. Jeg paaminder eder derfor om, at I skal tro ham, at ikke I og eders Stad tillige skal omkomme«. — Da han nu havde udført alt, hvad

Peter havde befalet ham, og havde vendt Folkets Kjærlighed til Peter, kom denne til ham og borttog, efter at have holdt Bøn, ganske Simons Billede af hans Ansigt; men Folket i Antiochia modtog ham venligt og med megen Hæder og hævede ham op paa Bispestolen. Da Simon hørte dette, rejste han strax derhen, sammenkaldte Folket og sagde: »Jeg undrer mig over, at I, da jeg dog har givet eder sunde Forholdsregler og budt eder at vogte eder for Peter den Forfører, ikke blot have hørt ham, men endog hævet ham op paa Bispestolen.« Da raabte alle imod ham med Raseri: Du forekommer os lig et underligt Dyr: i Forgaars sagde du, at du følte Anger, og nu søger du at ødelægge dig og os, og de kastede sig over ham og dreve ham strax bort med Skam. — Alt dette fortæller Clemens i sin Bog om sig selv og har sammesteds indskudt denne Historie.

Aarsagen, til at Macidiana forlod sin Mand Faustinianus, lader endelig Legenda aurea denne sidste fremstille paa følgende Maade, der minder om Josef og Potifars Hustru. »Hun fattede Kjærlighed til en Slave, og da hun frygtede for Skændsel og Fare, flygtede hun med ham og omkom paa Havet; thi, som min Broder berettede mig, elskede hun ham først; men da han ikke vilde føje hende, kastede hun sin lidenskabelige Kjærlighed paa Slaven; dog maa det ikke tilregnes hende, fordi hendes Fødselsstjerne tvang hende til at gjøre saaledes«. —

I alt det ovenstaaende have vi altsaa et Exempel paa, hvorledes en Legende, uden at vi kunne paavise den indbyrdes Forbindelse, paa tre forskellige Steder er berettet væsentlig ens, noget, der vidner om den nære Forbindelse i Middelalderen mellem Gejstligheden, da ogsaa Rhumanns Beretning vel maa antages at skrive sig fra en gammel Klostermeddelelse.
